

ע"פ 6729/16 - ס נגד מדינת ישראל, נו

בבית המשפט העליון בשבתו כבית משפט לערעוריהם פליליים

ע"פ 6729/16
ע"פ 6927/16

לבפני:
כבוד השופט א' שהם
כבוד השופט ע' ברון
כבוד השופט ד' מינץ

המערער: ס ו

נ ג ד

המשיבים:
1. מדינת ישראל
2. נו

ערעור וערעור שכונגד על גזר דיןו של בית המשפט
המחוזי בחיפה, מיום 18.7.2016, בת"פ
16-03-52951, שניתן על ידי כב' השופט א' אלון

תאריך הישיבה: כ"ו בכסלו התשע"ח (14.12.2017)

בשם המערער: עו"ד רונן אביב

בשם המשיבים: עו"ד מיריו קולומבוס

בשם שירות המבחן: גב' ברכה וייס

עמוד 1

השופט א' שהם:

1. לפניינו ערעור וערעור שכונגד על גזר דיןו של בית המשפט המחוזי בחיפה, שניתן ביום 18.7.2016, בת"פ 16-03-52951, על ידי כב' השופט א' אלון.

2. ו,olid 1986 (להלן: המערער) הורשע, על יסוד הוודאות, בעבירות שיויחסו לו בכתב אישום מתוקן שהוגש במסגרת הסדר טיעון, כאמור להלן: חבלה חמורה בנסיבות חמירות, לפי סעיף 333 ביחד עם 335(א)(1) לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: חוק העונשין); נהיגה ללא רישיון נהיגה, לפי סעיף 10(א) ביחד עם סעיפים 62 ו-38(1) לפקודת התעבורה [נוסח חדש] (להלן: פקודת התעבורה) (שתי עבירות); נהיגה ללא פוליסת ביטוח בת תוקף, לפי סעיף 2 לפקודת ביטוח הרכב מנوعי [נוסח חדש], התשל"ל-1970 (שתי עבירות).

3. בעקבות הרשעתו בדיון, הושמו על המערער העונשים הבאים: 24 חודשים מאסר ליריצוי בפועל; הופעל במצטבר עונש מוותנה בן 12 חודשים שהוטל על המערער בבית משפט השלום בעכו (ת.פ. 48901-03-13), כך שעליו לרצות 36 חודשים מאסר בפועל, בגין תקופת מעצרו מיום 28.6.2016 ועד ליום מתן גזר הדין; 12 חודשים פסילה בפועל מתום ריצוי עונש המאסר; 18 חודשים מאסר על תנאי לבלי עיבור, בתוך 3 שנים, עבירה בה הורשע בתיק זה או כל עבירה אלימה שהוא פשע; כמו כן, חोיב המערער בתשלום פיצויים בשיעור של 20,000 ₪ למתלוון.

4. שני הצדדים, המערער והמדינה (להלן: המשיבה) אינם משלימים עם גזר דיןו של בית משפט קמא, והגישו ערעור על חומרת העונש (על ידי המערער) ועל קולתו (על ידי המשיבה).

עובדות כתב האישום שהוגש נגד המערער

5. מכתב האישום המתוקן עולה, כי המערער הוא מכורו של ז (להלן: המתלוון). ביום 23.2.2016 בשעות הצהרים, נפגשו המתלוון, המערער, י.ס, אביו של המערער (להלן: י), ואדם נוסף (להלן: זדים), בبيתו של ולדימיר ודניר (להלן: ולדימיר) במעלות תרשיחא (להלן: הדירה), ושטו משקאות חריפים. לקראת הערב, הסיע המערער את זדים לבתו ברכב מסווג יונדי, ושב לדירה כשהרכוב ברשותו. אין חולק, כי המערער נהג ברכב מבלי שהוא ברשותו רישיון נהיגה ופוליסת ביטוח, ומבליל "שהוא מורה להנעה כלל". בשלב מסוים, נרדמו יולדיmir בדירה, ולפי כתב האישום, המערער שאל את המתלוון "האם הוא מפחד מאנשים עם סכינים והמתלוון השיב בשלילה". או אז, ניגש המערער אל המתלוון "כשהוא מחזיק בידו חפץ חד וארוך" (להלן: הכליל), ומשהbatchon בכך המתלוון, והוא הדף את המערער, ו"נתן לו מכחה והפילו על הרצפה". לאחר מכן, הלה המתלוון עבר דלת הכניסה של הדירה במטרה לעזבה, אך המערער הגע אליו וזכיר אותו באמצעות הכליל בבית שחי ימין. כתוצאה לכך, התמוטט המתלוון על הרצפה, כאשר המערער יושב מולו. לאחר זמן מה התעורר י, אביו של המערער, ודרש מבנו לקחת את המערער לבית החולים. נמסר בכתב האישום, כי בסמוך לשעה 06:06, "לאחר שי שכנע את [הumarer] להסיע את המתלוון לבית החולים", הסיע המערער ברכב היונדי את המתלוון לבית החולים בנהריה, כאשר אין ברשותו רישיון נהיגה ופוליסת ביטוח בת תוקף. נתען בכתב האישום, כי כתוצאה מעשי של המערער נגרמו למתלוון: פצע דקירה בבית השחי ימיין, קרע בריאה, קרע בסרעפת, וחידרה לכבד. המתלוון נזח בבית החולים וושוחרר מאשפוז כעבור שבועיים ימיים.

6. בפתח גזר דיןנו, התייחס בית משפט קמא לחומרת העבירות שביצעו המערער, בציינו כי הוא ذكر את המתلون "לא התגוררות מוקדמת". בית משפט קמא דחה את טענת המערער, כי התנהגותו של המתلون הסילימה את המצב, בהטעמו כי המתلون דחף את המערער והיכחו רק לאחר שהאחרון ניגש אליו עם הכל היחד בידו, כאשר מטרת הדחיפה הייתה להתגונן מפני המערער. בית משפט קמא הוסיף עוד, כי הנזק שנגרם למתلون הינו חמור וקשה והוא נדרש לאשפוז, לניטוח ולטיפולים שונים. לאחר שעדם על הערכיים המוגנים שנפגעו ממעשי של המערער ועל מדיניות הענישה בעבירות דומות, קבע בית משפט קמא, כי מתחם העונש ההולם ינווע בין 18 ל-48 חודשים מאסר, ובמסגרת זו נלקחו בחשבון גם עבירות התעבורה שביצעו המערער.

לצורך קביעת עונשו של המערער בגדרי המתחם, זיהה בית משפט קמא לזכותו: את הودאותו באשמה ולקיחת האחריות מצדיו על מעשיו; את העובדה שהוא פינה את המתلون לבית החולים, הגם שהדבר לא נעשה מיידית אלא רק לאחר הפצחות אביו; ואת נסיבותיו האישיות שאין מן הקלות. לצד החומרה, נתן בית משפט קמא את דעתו במצטבר הפלילי המכבד של המערער, הכולל הרשעות קודמות ללא פחוות מ-32 תקי משטרה, שבಗינן ריצה המערער במצטבר למ�לה מ-9 שנים מאסר; ואת העובדה כי הוא ביצע את המעשים שעה שעונש מאסר על תנאי ריחף מעל בראשו. לגבי עבירות התעבורה, הבהיר בית משפט קמא, כי לאחר ביצוע העבירות דן, הורשע המערער בעבירות של נהיגה בשכורות וניגזה ללא רישיון נהיגה, דבר המלמד כי אין מORA החוק עליו. לאחר זאת, גזר בית משפט קמא על המערער 36 חודשים מאסר (כולל הפעלה במצטבר של 12 חודשים מאסר מותניים), ואת יתר העונשים שפורטו בפסקה 3 לעיל.

ערעורו של המערער

7. בהודעת הערעור מטעם המערער נטען, כי שגה בית משפט קמא בקביעת מתחם הענישה, כאשר לשיטתו של המערער הרף הגבוה ציריך לעמוד על 18 חודשים מאסר בלבד. נטען בנוסף, כי בית משפט קמא לא נתן משקל לעובדה שמדובר באירוע ספונטני ובלתי מתוכנן, שהחל בהתגוררות מצדיו של המתلون. עוד נטען, כי מדובר בדקירה אחת בלבד, והמערער לא ניסה להמשיך ולדקור את המתلون, גם שיכל היה לעשות כן. המערער הוסיף וטע, כי היה ציריך לתת משקל רב יותר לקולה לעובדה כי הוא זה שפינה את המתلون לבית החולים, והכניסו לחדר המין. לטענת המערער, הפסיקה מלמדת כי בסיבות דומות, אף מבלי שהפגע פינה את קורבונו לבית החולים, הוטלו עונשים קלים יותר על העברيين. המערער הוסיף, כי לאור נסיבות האירוע ומצבו המשפחתי, מוצדק היה "לקבוע עונש על הצד המקל של המתחם". אשר לנסיבותו האישיות של המערער צוין, כי לumaruer בת זוג ולה שני ילדים מנישואים קודמים, הרואים בו כאביהם, וזמן קצר לפני עונשו בתיק זה, נולד לumaruer ולבת הזוגו ילדם המשותף. בסיבות אלה, התבקשו להקל משמעותית בעונש המאסר.

אשר להפעלת המאסר המותנה במצטבר לעונש שהוטל, גורס המערער כי לא היה מקום לעשות כן, שכן קיימים טעמים מיוחדים המצדיקים את הפעלת העונש המותנה, כולל או חלקו, בחופף לעונש שהוטל. טענה אחרת הייתה בפי המערער, נוגעת לעובדה כי בית משפט קמא הטיל עונש מאסר על תנאי, בן 18 חודשים, גם בגין עבירות התעבורה בהן הורשע המערער, דבר שהוא בלתי סביר לחלוין. כמו כן, לא היה מקום לשיטתו של המערער, לקבוע כי התנאי יחול על כל עבירות אלימות מסווג פשע, והיה ראוי להגביל זאת ל"UBEIROT ALIMOT PIZIT CHOMRAH SHBSCMCOTON"

העניןית של בית המשפט המחויז".

ערעורו של המשיבה

8. המשיבה סבורה כי יש לדוחות את ערעורו של המערער, ומנגד לקבל את ערעורו, באופן שעונשו של המערער יוחמם באופן ממשועוט. גם לשיטת המבוקשת, שגה בית משפט קמא בקביעת מתחם הענישה, ולטעמה הרף התחתון צריך להיות גבוה יותר מ-18 חודשים מסר. המשיבה טענה בנוספ', כי דקירתו של המתalon נועתה ללא כל התרגורות מצדיה, כאשר תוכאות הדקירה היו חמורות ביותר. לאחר שדקר את המתalon ישב המערער מולו מבלי לסייע לו, ורק לאחר שאביו שכנע אותו לעשות כן, הוא פינהו לבית החולים. בכך יש להסיק, לטענתה המשיבה, את נהיגתו של המערער ברכב ללא רישיון נהיגה ולא פוליסת ביטוח, כאשר היה באפשרותו של המערער להזמין פינוי רפואי באמצעות מד"א. המשיבה הפנתה לעברו הפלילי של המערער, אשר "מעלה תמונה עוגמה ביותר". המערער נשפט לראשונה בהיותו כבן 14 שנים ומאז הוא שב ומצע עבירות חמורות, ובכלל זה: תקיפה, איום, שוד, החזקת סכין, וניסיון לחבלה ופיצעה בנסיבות חמימות. בעשור האחרון לחיו של המערער, שהוא כבן 30 שנה, הושתו עלי'ו מעלה מ-9 שנים מסר. לפיקר גורסת המשיבה, כי אין מקום להסתפק בעונש של 24 חודשים מסר, "כאשר מדובר באדם הנש��פת ממנו מסוכנות כה גבוהה לביטחון הציבור". אשר להפעלת המאסר המותנה, סבורה המשיבה כי הייתה הצדקה מלאה להפעילו במצטבר.

פסקoir מבחן עדכני

9. מתסוקיר מבחן מיום 11.12.2017, שהוגש בעניינו של המערער, עולה כי הוא מזעער את המיחס לו, טוען להגנה עצמית, ומשליך את האחריות למעשיו על היותו בגילופין. אשר לתהיליך טיפול, בתחילת הביע המערער התנגדות להשתלב בתהיליך מעין זה, אך לאחרונה הוא נאות ליטול חלק בתהיליך טיפול, וכפי שנאמר בתסוקיר, המערער "מצוי בעיצומו של הליך טיפול מיטיב ומשמעוטי", וכן מתחשבות לכך שהוא יס"מו "באופן מלא ומטיב".

דין והכרעה

10. לאחר עיון בಗזר דיןו של בית משפט קמא, ובהודעות הערעור שהגישו הצדדים, ולאחר האזנה לティיעונים שנשמעו בדיון שנערך לפנינו, הגענו למסקנה כי דין ערעורו של המערער להידחות, בעוד שיש לקבל את ערעורו של המשיבה ולהחמיר בעונשו של המערער.

11. המערער הורשע בעבירה של גריםת חבלה חמורה בנסיבות חמימות, שבצדידה עונש של 14 שנות מאסר. העבירה שביצע המערער היא חלק בלתי נפרד מההתופעה החמורה, אשר כמעט היפה ל"מכת מדינה", של פתרון סכסוכים ו燮וב מחלוקת באמצעות סכינים או כל משחת אחרים, תופעה המכונה "תת תרבות הסכין".

מהדדים עדין דבריו של השופט (כתוארו אז) מ' חשיין, בע"פ 259/97 סובחי נ' מדינת ישראל (1998.4.28):

"נווגם של מקצת אנשים לישב חילוקי דעתם ביניהם בMOTEOT ברזל, בקרים ובסכינים, נוגן מגונה הוא. ראוי הוא לתגבה קשה של בית המשפט. נת-תרבות-הסיכון, כפי שאמרנו לא אחת, דינה כי תיעקר, והעושים יענשו בכל חומרת הדין. יצא הkowski מבית המשפט וידעו הכל, כי הנועץ סיכון בגופו של הזולות "סגור בבית האסורים לתקופות שנים" (וראו גם, ע"פ 4173/07 פלוני נ' מדינת ישראל (16.8.2007); ע"פ 1552/08 פרטוש נ' מדינת ישראל (29.10.2008); ע"פ 90/08 שנדי נ' מדינת ישראל (12.5.2010)).

במקרה דנן, ذكر המערער את המתלוון בחפש חד גורם לו לחבלה קשה ביותר, שהצריכה ניתוח ואשפוז לתקופה ממושכת. יש להזכיר, כי המערער הוא שהתגרה תחילה במתלוון בכר שניגש אליו כשהוא מחזק בחפש חד ואורך בידו, לאחר ששאל אותו "אם הוא מפחד מאנשים עם סכינים". בתגובה לכך, הדף המתלוון את המערער והכה באופן שלא הפל לרצפה. דקירתו של המתלוון נעשתה לאחר שהוא עזוב את הדירה, אך המערער לא הרפה, ניגש אליו, וזכיר אותו בבית שחוי. שוב ושוב נתקלים אנו באירוע שבו עימות או יכול בעניינים של בכר, מסתומים בתוצאות קשות מבחינתו של קורבן העבריה. אף כי פינויו של המתלוון לבית החולים נזקף לזכותו של המערער, אין להתעלם מהעובדה כי הוא לא השעיק את גורמי הסיעור הרפואי, והפינוי נעשה רק לאחר שיחת שכונע מאות אביו של המערער. למעשהים חמורים אלה יש להוסיף את נהיגתו של המערער ברכבת, הולך וחזור, מבלי שברשותו רישיון נהיגה ופוליסת ביטוח בת תוקף. ולא למוחר הוא להזכיר, כי לאחר האירוע המתואר בכתב האישום, המשיך המערער נהוג ברכב מנוני מבלי שהוא מורה נהיגה ולא רישיון נהיגה ופוליסת ביטוח. בגין כך נתן המערער את הדין בנפרד וריצה עונש של 4 חודשים מאסר.

12. אשר למדיניות הענישה בעבירות כנון דא, ניתן למצוא בפסקה מנגד רחב למד"י של עונשים. ואולם, במקרים בהם מדובר בנסיבות דומות, הוטלו 50 חודשים מאסר לרצוי בפועל על העבריינים (ע"פ 935/14 אוסטרוחובי נ' מדינת ישראל (30.11.2014); ו-ע"פ 5089/12 עובדיה נ' מדינת ישראל (19.2.2013) שבו הופחת עונשו של המערער מ-65 ל-50 חודשים מאסר). במצב דברים זה, נראה לנו כי לא היה מקום להסתפק בעונש של 24 חודשים מאסר, גם ללא התערבות במתחם הענישה שקבע בית משפט קמא.

לפיכך, ובלי למצות את הדין עם המערער, בהתאם לגישתנו כי אין מקום להטיל את מלא העונש הראו משמתكب ערעור תביעה, ובשים לב להשתלבותו של המערער בתהליך הטיפולי, הנהנו מעמידים את עונשו על 36 חודשים מאסר. איננו רואים מקום להתערב בהפעלת עונש המאסר המותנה, בן 12 חודשים, במצבבר לעונש שהוטל, וזאת בין היתר בשים לב לעברו הפלילי המכבד של המערער. לפיכך, יהא על המערער לרצות 48 חודשים מאסר בגין ימי מעצרו.

אין שינוי ביתר חלק גזר הדין, בכפוף לכך שעונש המאסר המותנה בגין עבירות הנהיגה ללא רישיון יעדモע על 9 חודשים בלבד, כאשר עונש המאסר על תנאי יבוטל כליל, ככל שהדבר נוגע נהיגה ללא פוליסת ביטוח.

ניתן היום, ג' בטבת התשע"ח (21.12.2017).

שופט

שופטת

שופט